

ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริม

ประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7

The Needs Assessment for Operational Promotion of Service Unit Management of The
Network Group for Promotion of Education Management Efficiency, Regional Special
Education Center 7

พรนรินทร์ ทะสม

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการ หน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการ หน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรในงานวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน่วยบริการประจำอำเภอ จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิเคราะห์ PNI modified

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินความต้องการจำเป็นเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม 2) งานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ 3) งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม 4) งานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน 5) งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เปรียบเทียบความต้องการจำเป็นจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ตำแหน่งงานส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านงานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ และประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น หน่วยบริการประจำอำเภอ ศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstract

This research aimed to 1) assess the priority needs for academic operational promotion within service unit management under the network group for promotion of education management efficiency, regional special education center 7 and 2) compare these priority needs based on the respondents' demographic characteristics. The research population consisted of 332 administrators. The research instrument was a questionnaire regarding the needs for operational promotion. The statistics used for data analysis included mean, standard deviation, and the modified Priority Needs Index.

The research findings revealed that 1. The assessment of needs for promoting academic operations ranked by mean scores from highest to lowest, was as follows: (1) early intervention services (2) student registration, measurement and evaluation, and transition services (3) promotion and support for inclusive education management (4) promotion and support for rehabilitation of persons with disabilities through family and community participation (5) provision of facilities media services and other educational assistance. 2. The comparison of needs classified by respondents' status indicated that gender, age, and educational level did not significantly affect the needs for promoting the operations of district service units. However, job position significantly affected the needs related to student registration, measurement and evaluation, and transition services, while work experience significantly affected the needs related to the promotion and support of inclusive education management.

Keywords : Needs assessment, Service unit management, Special education centers

บทนำ

สิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 54 ที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ระบุว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 5 ระบุว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ 1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษาสถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (พรบ.การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ 2556)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ในการจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษโดยมีสถานศึกษาในสังกัด คือ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนการศึกษาพิเศษ และศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยเฉพาะมีศูนย์การศึกษาพิเศษทุกจังหวัดทั่วประเทศซึ่งมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจัดระบบการเปลี่ยนผ่านสำหรับคนพิการ (Transition) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการเรียนร่วม จัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน (Community Based Rehabilitation : CBR) ด้วยกระบวนการทางการศึกษา เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554)

จากการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ที่ผ่านมามีพบว่า การดำเนินงานหน่วยบริการยังพบจุดที่ยังต้องส่งเสริมอยู่หลายประการ เช่น การให้บริการผู้เรียนแต่ละอำเภอไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากกระบวนการบริหารจัดการของหน่วยบริการยังไม่ชัดเจน ครูส่วนใหญ่มีวัสดุ ครุภัณฑ์ ในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่พร้อมต่อการใช้งาน เนื่องจากจัดเก็บวัสดุ ครุภัณฑ์ ไม่เป็นระบบ การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีสาเหตุมาจากวัสดุ ครุภัณฑ์บางส่วนไม่มีคุณภาพและไม่ตรงตามความต้องการ (แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี) ขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้อย่างเพียงพอ การค้นหาข้อมูลผู้เรียนที่มีความพิการตั้งแต่แรกเกิดทำได้ ยากเนื่องจากไม่มีระบบสารสนเทศที่ชัดเจน ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็น ยังไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร ขาดอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนการจัดการศึกษา (แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร) ครูควรมีการจัดทำนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนและเลือกใช้เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูควรพัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC (รายงานประจำปีของสถานศึกษา: SAR ปีการศึกษา 2563 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย) ควรมีการนำปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาให้ความรู้ให้กับครูและบุคลากร เพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ควรมีการนำความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการพัฒนาครู และบุคลากร เพื่อให้ครูและบุคลากรมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น และเอื้อต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาครูผู้สอน เพื่อนำเอาหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง (รายงานประจำปีของสถานศึกษา: SAR ปีการศึกษา 2564 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ซึ่งความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ มีลำดับความสำคัญเป็นอย่างไร เพื่อให้ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการบริหารจัดการการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ ที่มีประสิทธิภาพ มีผลการดำเนินงานในการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทำให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ก้าวนำไปสู่คุณภาพการศึกษา สร้างความเสมอภาคในสังคม และส่งผลให้ผู้บริหาร ครู มีองค์ความรู้ ความสามารถ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้รับการศึกษา และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานบริหารวิชาการ หน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานบริหารวิชาการ หน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ครั้งนี้กำหนดเนื้อหาแนวคิดตามขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการ 5 งานหลัก จากคู่มือการปฏิบัติงานหน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และนำมากำหนดให้มีความเหมาะสมตามหัวข้อที่สนใจศึกษา และเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้โดยมีงานวิจัยสนับสนุนได้ 5 งานหลัก ได้แก่ 1) งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม 2) งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม 3) งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน 4) งานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ/ส่งต่อ 5) งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน่วยบริการประจำอำเภอ ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 7 พิชญโลก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุทัยธานี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์และ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ รวมทั้งสิ้น 332 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรตาม คือ ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานบริหารวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ซึ่งประกอบด้วย 5 งานหลัก ได้แก่ 1) งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม 2) งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม 3) งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน 4) งานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ 5) งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

สมมติฐานงานวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. บุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน
4. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน
5. บุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน
6. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน ระดับการศึกษา

แนวคิดทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็น

ความหมายของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, 62) การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการ ประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่พึงประสงค์จริง โดยระบุสิ่งที่ต้องการ ให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มา วิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือ การเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงทางบวก

วันชาติ แก้วปาน (2557, 25) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ว่า คือ การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับสถานการณ์ ที่ควรจะเกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางสำหรับการปรับปรุงพัฒนาและการแก้ไขการปฏิบัติงาน เพื่อให้ เป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพต่อองค์กรและผู้รับบริการ

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (2553, 8) การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ ในการหาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธี แก้ปัญหาได้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง เป็นกระบวนการประเมิน ความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่พึงประสงค์ ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา นำมากำหนดเป็น แนวทางการปรับปรุงพัฒนาและการแก้ไขการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558, 275-279) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญ (priority setting) ของความต้องการจำเป็น คือ ขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็นเพื่อวิเคราะห์ สาเหตุ และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นนั้น มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในแต่ละประเด็น จากนั้นนำมาจัดเรียงลำดับตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย ซึ่งวิธีการที่ใช้หลักการประเมิน ความแตกต่างพบว่าเป็นที่นิยมใช้กันมาก โดยเป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการ จำเป็น ที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ (I = Importance) ของข้อความนั้น เสมือนค่าที่บอกระดับของ "What Should Be" และมาตรวัดที่แสดงระดับของข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือสัมฤทธิ์ผล (D = Degree of Success) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ "What Is" โดยเทคนิควิธีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของข้อมูล แต่วิธีการ จัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้ข้อมูลการตอบสนองแบบคู่ ที่ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยของสภาพ ควรจะเป็นกับสภาพเป็นจริงในปัจจุบัน Modified Priority Needs Index มีวิธีการ ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

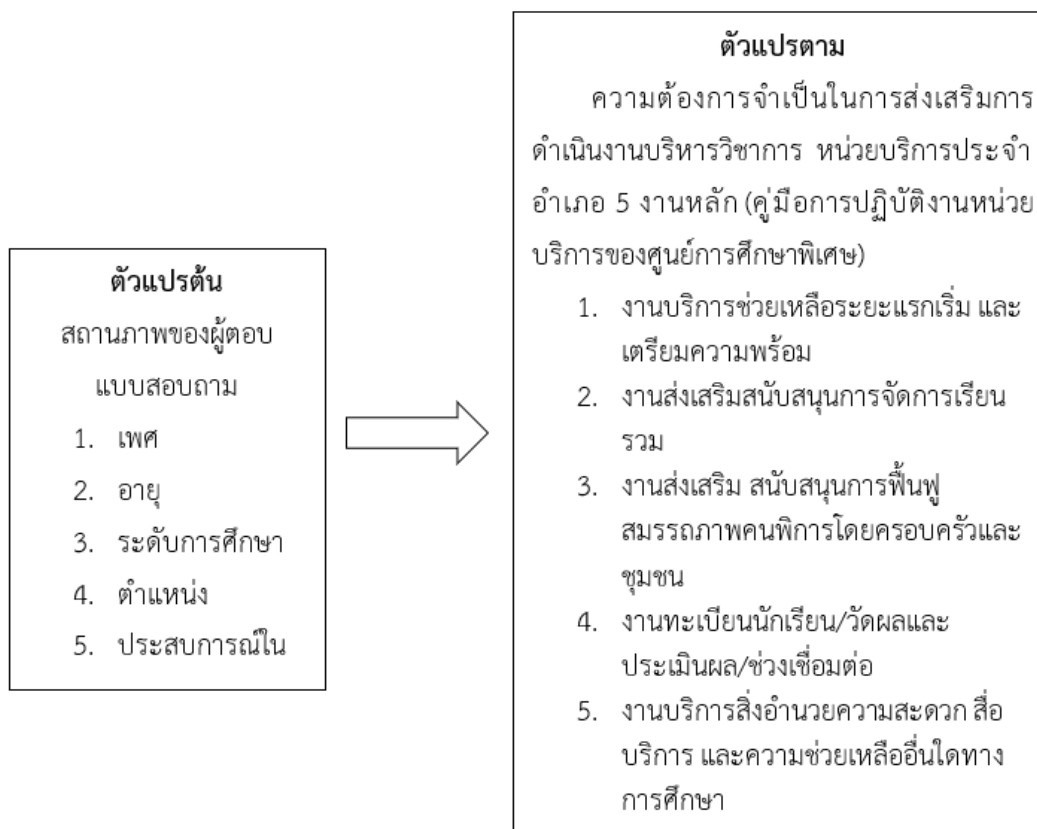
I หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ (Importance)

D หมายถึง สภาพปัจจุบัน (Degree of success)

โดยสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) เป็นวิธีการหาค่าผลต่างของ (I-D) แล้วนำมาหารด้วยค่า D ใช้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ ไม่มีช่วงกว้าง มากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพเป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณ อัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพคาดหวังของกลุ่ม

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน่วยบริการประจำอำเภอ ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 รวมทั้งสิ้น 332 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) สภาพปัจจุบัน (D - Degree of Success) และ 2) สภาพที่พึงประสงค์ (I - Importance) โดยแต่ละส่วนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2560)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลตามความจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำส่งแบบสอบถามให้ ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน่วยบริการประจำอำเภอ ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มประชากร จำนวน 332 ชุด และรอรับแบบสอบถามคืน
- 2) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ทั้งหมด 332 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และทุกชุดต้องมีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้
- 3) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม และดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตอนที่ 1) โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ (ตอนที่ 2) โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบัน (D) และสภาพที่พึงประสงค์ (I) แยกเป็นรายด้านและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
3. วิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI Modified) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
4. เปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)
5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ตอนที่ 3) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ลำดับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการ หน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น

การดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่ พึง ประสงค์ (I)	ความต้องการ จำเป็น PNI _{modified}	ลำดับ
1. งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม	4.18	4.47	0.069	1
2. งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม	4.47	4.69	0.049	3
3. งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดย ครอบครัวและชุมชน	4.44	4.65	0.047	4
4. งานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ	4.43	4.72	0.065	2
5. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	4.63	4.77	0.030	5
เฉลี่ย	4.43	4.66	0.052	

จากตารางที่ 1 พบว่า แสดงผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการ หน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ภาพรวมและรายด้าน โดยเมื่อพิจารณาค่า PNI modified และเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า งานบริการ

ช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.069) รองลงมา คือ งานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ (PNI modified = 0.065) ลำดับที่ 3 คือ งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม (PNI modified = 0.049) ลำดับที่ 4 คือ งานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน (PNI modified = 0.047) และลำดับสุดท้ายคือ งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (PNI modified = 0.030)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำ อำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จำแนกตาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ตำแหน่งงานส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านงานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ และประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำ อำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 มีดังนี้

1. 1) การประเมินความต้องการจำเป็นเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม 2) งานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ 3) งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม 4) งานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน 5) งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

2. เปรียบเทียบความต้องการจำเป็นจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ตำแหน่งงานส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านงานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ และประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านงานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม

อภิปรายผลการวิจัย

ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ผู้วิจัยได้มีข้อค้นพบที่นำมากำหนดเป็นประเด็นสำหรับอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้วยค่า PNI modified ผลการวิเคราะห์ค่า PNI modified พบว่า ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอมีลำดับความสำคัญแตกต่างกันในแต่ละด้าน ซึ่งสะท้อนระดับช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ได้อย่างชัดเจน ด้านที่มีค่า PNI สูงแสดงถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธมนวรรณ แดงทองดี สุภักษณ์ ศรีเอี่ยม และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ (2568) และ สมใจ มณีวงษ์ ศิริดา แพงไทย และวรรณภา นันทะแสง (2566) ที่ชี้ให้เห็นว่า ด้านงานสนับสนุนการจัดการเรียนรวม งานทะเบียนนักเรียน การวัดและประเมินผล รวมถึงการจัดสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูง เนื่องจากเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการศึกษาและการเข้าถึงบริการของผู้เรียน การใช้ค่า PNI modified ในการจัดลำดับความสำคัญจึงช่วยให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีเหตุผล และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า บุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานบุคลากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน และปฏิเสธสมมติฐานบุคลากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า สถานภาพส่วนบุคคลดังกล่าวอาจไม่ส่งผลต่อระดับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการประจำอำเภอ แม้จะมีความแตกต่างด้านลักษณะส่วนบุคคล แต่ต้องปฏิบัติงานภายใต้กรอบภารกิจ นโยบาย และบริบทการดำเนินงานเดียวกัน จึงทำให้รับรู้ปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ธมนวรรณ แดงทองดี สุภักษณ์ ศรีเอี่ยม และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ (2568) ซึ่งพบว่า เพศและระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของหน่วยบริการศูนย์การศึกษาพิเศษ

3. การเปรียบเทียบจำแนกตามตำแหน่งงาน ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานหน่วยบริการประจำอำเภอในบางด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการหน่วยบริการประจำอำเภอ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่ม ครูและพี่เลี้ยงเด็กพิการ ซึ่งมีบทบาทในการปฏิบัติงานด้าน

วิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการดูแลผู้เรียนโดยตรง มีระดับความต้องการจำเป็นสูงกว่ากลุ่มผู้บริหารในบางด้าน เนื่องจากต้องเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงานจริงในระดับปฏิบัติการ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ สาวิตรี อับดิน และอำภพรณ ตันตินาครกุล (2566) ที่พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรวมสูงกว่ากลุ่มผู้บริหาร เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาหน่วยบริการประจำอำเภอ โดยยึดลำดับความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์ค่า PNI modified เป็นหลัก เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากร งบประมาณ และการสนับสนุนด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างสอดคล้องกับความจำเป็นที่แท้จริงและเร่งด่วน
2. ควรเร่งพัฒนาด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางวิชาการโดยตรง ได้แก่ 1) งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 2) งานทะเบียนนักเรียน/วัดผลและประเมินผล/ช่วงเชื่อมต่อ 3) คือ งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม 4) คือ งานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน 5) งานบริการส่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
3. ควรจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงความแตกต่างของตำแหน่งงานและประสบการณ์ในการทำงาน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในแต่ละกลุ่มมีระดับความต้องการจำเป็นแตกต่างกันในบางด้าน
4. ควรส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่บุคลากร โดยเฉพาะกลุ่มครูและพี่เลี้ยงเด็กพิการ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อช่วยลดช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาหน่วยบริการประจำอำเภอ โดยใช้ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเป็นฐานในการออกแบบรูปแบบการพัฒนา
2. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังเขตการศึกษาอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ อันจะช่วยยืนยันและอธิบายผลการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถกำหนดเป็นนโยบายของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้ต่อไปในอนาคต
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดแนวทางการพัฒนาใหม่ที่สร้างประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการให้เพิ่มขึ้นในสถานศึกษาทุกระดับ

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ บุญหนัก ศุภชนกฤษ ยอดสละ และธัญเทพ สิทธิเสื่อ. (2568). **ความต้องการจำเป็นของ
การดำเนินงานช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ ศูนย์
การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.**
วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 10(1), 2796-2804.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window.** พิมพ์ครั้งที่ 12.
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2553). **การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษา ระดับ
ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธมนวรรณ แดงทองดี สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม และ ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์. (2568). **ความต้องการจำเป็น
ของการบริหารงานวิชาการของหน่วยบริการศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ.** Journal of Buddhist Education and Research. 11(2),
68-77.
- พระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. (2556, 17 พฤษภาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130
- ภัญญัญญู ภักธพนาสกุล และทินกฤตพัชร รุ่งเมือง. (2566). **แนวทางการบริหารหน่วยบริการ ศูนย์
การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.**วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 8(3),
525-534.
- เรืองฤทธิ์ สุวรรณรัตน์ สุดาพร ทองสวัสดิ์ และจรัส อติวิทยาภรณ์. (2567). **การประเมินความ
ต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดพัทลุง.** วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. 8(4), 2123-2137.
- วันชาติ แก้วปาน. (2557). **การประเมินความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยา
อำเภอชุมทวง จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต).** ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริพร เครือทอง อรุษา ปุณยบุรณะ และทัศนิน วรรมเกตุศิริ. (2568). **ความต้องการจำเป็นในการ
พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาสมรรถนะนวัตกรของครุวิทยาศาสตร์.**
Journal of Education and Innovation. 27(2), 228-242.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร. **แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2566**

- 2570 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพิจิตร.

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์. รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์.

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย. รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุโขทัย.

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี. แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ปีการศึกษา

2566 – 2570 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี.

สาวิตรี อับดิน และ อำภาพรณ ตันตินาครกุล. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองจะเชิงเตราเขต

1. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 15(1), 190-201.

สมใจ มณีวงษ์ ศศิรดา พงษ์ไทย วรณภา นันทะแสง. (2566). ความต้องการจำเป็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 9 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์. 3(3), 99-110

สุนิษา ชานนท์. (2567). ความต้องการจำเป็นการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 9. วารสารปัญญา. 31(2), 26-39.

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วันที่สืบค้น 31 ธันวาคม 2567, จาก

<https://special.sks.go.th/seb/about/strategic>

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560). คู่มือการปฏิบัติงานหน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (ปรับปรุงครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ

อำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2567, จาก

<http://special.obec.go.th/seb/about/role>